

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการ
เรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย

THE CREATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
AFFECTING LEARNING MANAGEMENT OF TEACHERS IN THE 21st
CENTURY UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA 21, NONGKHAI PROVINCE

¹หทัยรัตน์ วิโย และ ²วันทนา อมตาริยกุล

¹Hatairat wiyo and ²Wantana Amatariyakul

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ประเทศไทย

Udon Thani Rajabhat University, Thailand.

¹jeed.jard2535@gmail.com, ²jeed-jard_bnb@hotmail.com

Received December 25, 2020; Revised February 12, 2021; Accepted March 20, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 และ 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 จากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย กลุ่มตัวอย่าง เป็น ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย จำนวน 291 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ซึ่งสอบถาม

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย ได้แก่ ด้านการมีความยืดหยุ่น ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง 4. สมการพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 จากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย โดยมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือ ด้านการมีความยืดหยุ่น (X_4) ด้านการมีจินตนาการ (X_1) ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (X_5) และด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_3) โดยมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 70.20

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา, การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

Abstract

The purposes of this research were as the followings: 1) To study the level of creative leadership of school administrators; 2) To study the level of learning management of teachers in the 21st century; 3) To study the relationship between the creative leadership of school administrators and learning management of teachers in the 21st century; and 4) To create predicted equation of learning management of teachers in the 21st century from creative leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office 21 in Nong Khai Province. The samples of this research were 291 teachers and educational personnel under the Office of Secondary Education Service Area 21 in Nong Khai Province. They were selected by stratified random sampling. The research instrument was a five-level Likert's scale questionnaire. The validity of the questionnaire was on the inquiry of the creative leadership of school administrators. The statistics used for analyzing the data were mean, standard deviation, Pearson's product

moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis. The research results were as the followings. 1. The overall and by aspect of the creative leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office 21 in Nong Khai Province were at a high level. 2. The overall and by aspect of the learning management of teachers in the 21st century under the Secondary Educational Service Area Office 21 in Nong Khai Province were at a high level. 3. The creative leadership of school administrators and learning management of teachers in the 21st century under the Secondary Educational Service Area Office 21 in Nong Khai Province was positively associated at a high level with a statistical significance at the 0.5 level. The factors that were related to the learning management of teachers in the 21st century under the Secondary Educational Service Area Office 21 in Nong Khai Province included flexibility, vision, imagination, creativity and the aspect of being a person of change. 4. Predicted equation of learning management of teachers in the 21st century from creative leadership of school the administrators under the Secondary Educational Service Area Office 21 in Nong Khai Province showed that the creative leadership of the school administrators was the best predictor in the following aspects: flexibility (X_4); imagination (X_1); being a person of change (X_5); and having a vision (X_3), these factors could predict with the efficiency of 70.20%

Keyword: Creative Leadership, School Administrators, Learning Management in the 21st Century

บทนำ

ปัจจุบันสังคมโลกต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการเติบโตทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมให้กลายเป็นโลกแห่งการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร การศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สถานศึกษาต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อม ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับออกไปดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การปฏิบัติ และการสร้างแรงบันดาลใจไปพร้อมๆ กัน กล่าวคือ จะไม่เป็นเพียงผู้รับอีกต่อไป แต่ผู้เรียนต้องฝึกการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยมีครูทำหน้าที่เป็น “โค้ช” ที่คอยออกแบบการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลได้ในขณะเดียวกัน ครูจะต้องช่วยแนะนำ ช่วยออกแบบกิจกรรมและแสวงหาความรู้ไปพร้อมๆ กัน กับผู้เรียนด้วย สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตาม มาตรา 22 ที่ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการ

ศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553: 8) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ผลักดันให้ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องเตรียมตัว รับมือและเตรียมความพร้อมให้สามารถบริหารจัดการและดำรงอยู่ในสังคมปัจจุบันและ อนาคตได้ ในขณะที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ใน ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อเตรียมคนในสังคมไทยให้มีทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษ ที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559: 65) การ จัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษานั้น ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา คือ การมีผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ มีภาวะผู้นำของผู้บริหารที่จะสามารถนำพาองค์กรให้มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่ ปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันได้ ภาวะผู้นำเปรียบเสมือนอาวุธประจำกายของ ผู้บริหารและผู้นำ ที่เป็นนักบริหารมืออาชีพที่จะสามารถสร้างอำนาจชักนำและมีอิทธิพลเหนือ ผู้อื่นได้ ตัวชี้วัดการนำของผู้บริหารจัดการที่ได้ชื่อว่ามืออาชีพ คือ ผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพ ของงาน ภาวะผู้นำจึงเป็นตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงาน

จากผลการประเมินสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องเร่ง ดำเนินการพัฒนาศักยภาพครู ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาระบบการประเมินผลการ เรียนรู้ การบริหารจัดการ และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีการ เตรียมความพร้อม เพื่อรับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างทันท่วงที จึงต้องเร่ง พัฒนาการบริหารจัดการให้ได้คุณภาพเสริมสร้างภาวะผู้นำแบบใหม่ของผู้บริหารให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลง

ปัญหาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องพัฒนาภาวะผู้นำแบบใหม่ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ให้สถานศึกษามีความ พร้อมสู่การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 จากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 จังหวัดหนองคาย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,191 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 จังหวัดหนองคาย จำนวน 1,191 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางจี้และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดวิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามต้องการ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 จังหวัดหนองคาย 1) ด้านการมีจินตนาการ 2) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 4) ด้านการมีความยืดหยุ่น 5) ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง

การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาศักยภาพครูและ 4) ด้านการพัฒนาระบบ การประเมินผลการเรียนรู้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยได้ สร้างและพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย มีลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย มีลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS) ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาด โรงเรียน โดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560: 210)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารและตอนที่ 3 เกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู โดย การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 126)

4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สถิติหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย

แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation) (r) โดยกำหนดการแปลผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใช้เกณฑ์ของ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560: 214)

4.5. วิเคราะห์การสร้างความสมการพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 จากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อดูว่าตัวพยากรณ์ใดที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 แล้วนำตัวแปรนั้นไปสร้างความสมการพยากรณ์

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง รองลงมาเป็น ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีความยืดหยุ่น ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

2. การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาศักยภาพ ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบการประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและสร้างความสมการพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย โดยใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรพยากรณ์ พบว่า ด้านการมีความยืดหยุ่น ด้านการมีจินตนาการ ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง และด้านการมีวิสัยทัศน์ เป็นตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย ที่ดีที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.680 ซึ่ง

สามารถพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย ได้ร้อยละ 70.20 สร้างสมการพยากรณ์การ จัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = .620 + .613(X_4) + .227(X_1) + .114(X_5) + .114(X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .563(X_4) + .206(X_1) + .156(X_5) + .107(X_3)$$

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการ เรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีประเด็นที่ น่าสนใจและนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ด้านการมีจินตนาการ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สถานศึกษามีความมุ่งมั่น ทุ่มเทในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพไม่หว่นไหวกับ สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงรอบข้าง มองอุปสรรค/ปัญหาว่าเป็นเรื่องที่ท้าทายในการ ทำงาน มีความคิดเชิงบวกต่อการทำงานทุกสถานการณ์ สามารถแก้ปัญหาได้อย่างรอบคอบ ทันทั่วทั้งที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อเพื่อนร่วมงาน (บุคลากร) และสร้างความสุขในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน สามารถไตร่ตรอง ตัดสินใจอย่างรอบคอบในการปฏิบัติงาน ตลอดจนสามารถ ตัดสินใจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Isaksen, Dorva & Treffinger (2011: 301) กล่าวว่าไว้ว่า บุคคลที่มีจินตนาการ จะมีมุมมองหรือทัศนคติที่เปิด กว้างต่อสิ่งใหม่ๆ ซึ่งคนทั่วไปคิดไม่ถึง โดยประกอบไปด้วยความคิดใหม่ๆ แนวทางใหม่ๆและ การกระทำสิ่งใหม่ๆสอดคล้องกับแนวคิดของ สมศักดิ์ กิจธนวัฒน์ (2545: 10) กล่าวว่าไว้ว่า บุคคลที่มีจินตนาการ เป็นบุคคลที่มีพลังในการวาดภาพของจิตใจ ซึ่งเป็นผลมาจากการ ผสมผสานข้อเท็จจริง และประสบการณ์จริงของชีวิตซึ่งคนที่มีจินตนาการจะเป็นบุคคลที่มี คุณลักษณะกล้าคิด กล้าฝัน กล้าทำในสิ่งใหม่ ๆ ที่ไม่เหมือนกับคนอื่น สอดคล้องกับ Isaksen, Dorval & Treffinger (2011: 54) กล่าวว่าไว้ว่า ความเชื่อ ความศรัทธา ความ

คาดหวังซึ่งก่อให้เกิดมโนภาพในจิตใจที่สำคัญต้องมีความเชื่อมั่นว่ามีความเป็นไปได้ ที่ผู้นำจะแสดงออกถึงความคิดที่สร้างสรรค์มีอารมณ์ขันในการทำงานและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

1.2 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานและกระตุ้นให้บุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์ เมื่อมีปัญหาผู้บริหารสามารถหาทางออกได้หลายๆทางที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ มีการสร้างบรรยากาศในการคิดสิ่งใหม่ๆเพื่อพัฒนาองค์กร มีความคิดริเริ่ม ความคล่องในการคิด การแก้ปัญหาได้ทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยอาศัยการบูรณาการเชื่อมโยงจากความรู้และประสบการณ์เดิม มีการตัดสินใจที่รอบคอบ คิดอย่างเป็นระบบ ละเอียดลออในการคิด สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพบูรย์ สีนลาร์ตัน กล่าวไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง รูปแบบและกระบวนการการคิดเพื่อฝ่าวงล้อมและขยายขอบเขตของการมองปัญหา สร้างสิ่งที่ดีและยั่งยืนในอนาคต โดยการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบในสถานการณ์ต่างๆที่มีความกดดันและท้าทาย สอดคล้องกับ Torrance (1962: 16) กล่าวไว้ว่า ลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ลึกที่ไวต่อ ปัญหาหรือมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาด้วยการคิดที่ลึกตื้น นอกเหนือไปจากลำดับขั้นของการคิดอย่างปกติธรรมดา ซึ่งเป็นลักษณะภายในของบุคคลที่คิดหลายแง่มุมประสมประสานกันเกิดเป็นผลผลิตใหม่ที่ถูกต้องและสมบูรณ์ สอดคล้องกับ Phornrungsroj (2003: 55) กล่าวไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ว่า หมายถึง ความสามารถของสมองที่คิดได้กว้างไกลแ่มุมการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว เกิดการเรียนรู้เข้าใจจนเกิดปฏิกิริยาตอบสนองเป็นความคิดเชิงจินตนาการ ซึ่งนำไปสู่การคิดค้นสิ่งแปลกใหม่ สอดคล้องกับ Guilford (1992: 230) กล่าวไว้ว่า ลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นคนมีจินตนาการมีลักษณะของนักจินตนาการประยุกต์ ไม่ใช่เพียงแค่คิด โดยไม่ลงมือทำ เมื่อคิดแล้วต้องสร้างสรรค์ออกมาเป็นผลงานด้วย

1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการทำงาน สร้างสรรค์งานใหม่ๆ มีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดวิสัยทัศน์และนำไปสู่การปฏิบัติ จัดและสร้างบรรยากาศการทำงานในลักษณะที่สนุกสนาน ไม่เครียดกับการทำงาน มีความยืดหยุ่นต่อการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง สร้างแรงบันดาลใจให้เพื่อนร่วมงานเกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานให้เกิดความเข้าใจในตนเอง กล้านำและกล้าจัดการกับความเปลี่ยนแปลงเพื่อนำองค์กรเป็นเลิศในทุกๆ ด้าน สอดคล้องกับคุณาวุฒิ สิงห์ทอง (2561: 40) กล่าวไว้ว่า วิสัยทัศน์ เป็นการมองภาพในอนาคตขององค์กรที่ต้องการจะเกิดขึ้นด้วยวิธีการต่างๆโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง มี

แนวคิดที่กว้างไกลและมุ่งมั่นตอบสนองความต้องการของผู้ร่วมงานและผู้รับบริการ ให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้

1.4 ด้านการมีความยืดหยุ่น ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ความยืดหยุ่นในการบริหารงาน มีความมั่นใจในการแก้ปัญหา สามารถปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม คิดนอกกรอบ บูรณาการวิธีการทำงานได้หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ยอมรับแนวคิดใหม่ๆ เพื่อเรียนรู้การทำงานในองค์กร นำความคิดเห็นข้อเสนอแนะมาประกอบการตัดสินใจ ปรับใช้ในการพัฒนาโรงเรียน มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเสริมสร้างความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานอย่างเท่าเทียมกัน ใช้วิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีในโรงเรียนโดยไม่ขัดต่อกฎ ระเบียบของทางราชการ สอดคล้องกับแนวคิดของวณิช สุธาร์ตน์ (2547: 52) กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นบุคคลที่มีความคิดที่หลากหลาย ปรับตัวตามสถานการณ์ และเปิดใจกว้างสำหรับสิ่งใหม่ๆ มีจิตใจที่ตื่นตัวพร้อมที่จะตรวจสอบความคิดและความยืดหยุ่น ประกอบด้วย การปรับความคิดตามสถานการณ์ต่างๆ การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ และการเปิดกว้างรับมุมมองใหม่ๆ สอดคล้องกับ Lussier (2001: 32) ได้ให้คำนิยามและกำหนดตัวบ่งชี้ความยืดหยุ่นว่าเป็นการมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่แตกต่างเพื่อนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับ Dubrin (2010: 13) กล่าวไว้ว่า ผู้นำต้องมีความยืดหยุ่นเพื่อรองรับกับความเปลี่ยนแปลง เช่น รองรับกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย ผู้นำจะต้องมีความสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้ และความยืดหยุ่นก็เป็นคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ดังที่ Bono (1970 อ้างถึงใน สุวิทย์ มูลคำ, 2547: 66-73) ได้กล่าวถึง การคิดหมวก 6 ใบ ซึ่งเป็นการคิดหลายมิติ โดยมีข้อเสนอว่าในการดำเนินชีวิตของคนเราบางคนสวมหมวกหลายใบที่มีสีแตกต่างกัน แสดงถึงควมมีหลายหน้าที่ของบุคคลนั้นอย่างไรก็ตามแม้ว่าคนเราจะมีหมวกอยู่หลายใบแต่ก็สวมได้ที่ละใบเท่านั้น เมื่อสวมหมวกใบไหนก็ต้องคิดและปฏิบัติในหน้าที่นั้น ดังนั้น การสวมหมวกเพื่อแสดงบทบาทหน้าที่จึงเป็นกระบวนการที่มีความมุ่งหมายเฉพาะเจาะจงในการคิดและวิธีการได้ตลอดเวลาเมื่อได้รับข้อมูลสารสนเทศและข้อเท็จจริงใหม่ ๆ รวมทั้งเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไปเป็นคนใจกว้างและรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นไม่คิดเล็กคิดน้อย

1.5 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของผู้อื่นในการที่จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตาม ลดความขัดแย้ง เพื่อให้เกิดความร่วมมือและดำเนินงานไปในเป้าหมายเดียวกัน มีการพัฒนาทั้งตนเองควบคู่ไปกับการพัฒนาผู้อื่นไปพร้อม ๆ กัน เปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในหน้าที่ และสร้างความสามัคคีในองค์กร ส่งเสริมให้เกิดการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์เพื่อให้เพื่อนร่วมงานได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนจุดประกายความคิดของเพื่อนร่วมงานให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางบวก สอดคล้องกับแนวคิดของ Burns (1978: 20) กล่าวว่า ความสำเร็จของการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง เป็นกระบวนการ ที่ทำให้ผู้นำและผู้ตามมีเป้าหมายเดียวกัน และร่วมกันยกระดับแรงจูงใจและจริยธรรมให้สูงขึ้น ผู้นำเป็นผู้ที่ยึดมั่นในวิสัยทัศน์ และสามารถมอบหมายอำนาจให้แก่ผู้ตามและพยายามตอบสนอง ความต้องการให้สูงขึ้นของผู้ตามและพยายามส่งเสริมให้ผู้ตามได้ทำงานได้บรรลุตามศักยภาพของตนเอง สอดคล้องกับ รัตติกรณ์ จงวิศาล (2551: 5-6) กล่าวว่า การที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานโดยการเปลี่ยนสภาพหรือเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวังพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้นทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ของกลุ่ม จูงใจให้ผู้ร่วมงานมองไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาไปสู่ประโยชน์ของกลุ่มหรือสังคม และสอดคล้องกับสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2554: 48) กล่าวว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ให้ความสำคัญกับกระบวนการที่ผู้นำที่ใช้อิทธิพลผ่านทางการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ตามในการสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้เกิดการสร้างความร่วมมือและการที่ผู้ตามทำงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่กลุ่มหรือองค์กรจะได้รับและมองข้ามผลประโยชน์ส่วนตน สร้างแรงจูงใจและการคาดหวังที่สูงเพิ่มขึ้นให้กับผู้ตามและตลอดจน การที่ผู้นำพยายามกระตุ้นให้ผู้ตามรู้สึกอยากเปลี่ยนแปลงและยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในกลุ่มหรือในองค์กร

2. ผลการศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นผลงานที่เกิดจากการบริหารงานของผู้บริหารและการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามมาตรฐาน โดยไม่ขัดต่อกฎ ระเบียบของทางราช ซึ่งผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพการสนับสนุนการใช้ ICT และ E-Learning ด้านการวัดและประเมินผลของผู้เรียนทุกคน การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน และการพัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำ (Zealand Ministry of Education, 2013 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2556: 77-81) ต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและนอกองค์กร ให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ (สมหมาย อ่ำดอนกลอย, 2556: 46) รวมทั้งต้องมีภาวะผู้นำสถานศึกษา (School Leadership) มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาการ

การประเมินผลและเทคนิคการสอน มีการทำงานเพื่อเสริมสร้างทักษะร่วมกับครู การรวบรวม วิเคราะห์ และการใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556: 82) สอดคล้องกับ ชูติพงศ์ สุกปาน (2551) ที่ได้ศึกษาการบริหารการจัด การเรียนรู้ของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า การ บริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับ การจัด การเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ จัดการการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีส่วนช่วยให้การจัดการเรียนรู้ของครูใน ศตวรรษที่ 21 บรรลุวัตถุประสงค์มีผลต่อการพัฒนาองค์กรทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย มีความรู้ ความเข้าใจ มีความพร้อม มีสมรรถนะและศักยภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู ตอบสนองความต้องการของบุคลากร กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความ คล่องตัว และยืดหยุ่นเข้ากับทุกสถานการณ์ สามารถจูงใจ กระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษา ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายทั้งด้านการผลิตและผลสัมฤทธิ์ของงาน สามารถบริหาร จัดการศึกษาและดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหาร สถานศึกษา เพราะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์นั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ อีกทั้งยังสามารถ พัฒนาได้อีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ (2556: 98) กล่าวว่า ต้อง กล้าที่จะเปลี่ยนแปลง และเปลี่ยนไปในสภาพที่แตกต่างและดีกว่าเดิม หากมองในมุมผู้นำที่มี ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่จะขับเคลื่อนสู่กระบวนทัศน์ใหม่ในศตวรรษที่ 21 แล้ว การมี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้านการผลิตผลงานหรือนวัตกรรมที่แปลกใหม่ มีความท้าทาย สูง มีความยืดหยุ่นกับวิธีการหรือแนวทางใหม่ๆ คิดรอบคอบ คิดไตร่ตรองละเอียดถี่ถ้วน และ มี ความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์หรือมุมมองที่กว้างไกลระดับโลก มีความเฉลียวฉลาด วิเคราะห์และมองปัญหาพร้อมวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง แม่นยำ กล้าคิด กล้าทำ กล้านำความเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับแนวคิดของ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556: 56-58) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการจูงใจหรือนำบุคคลอื่น ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการทดลองภายในองค์กร เพื่อที่จะทำให้บุคลากรสามารถคิดนอก กรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์หาแนวทางใหม่ ๆ ในการบริหารและการ สื่อสารภายในองค์กร มีความสามารถในการปรับตัวและกระบวนการทำงานต่าง ๆ ในองค์กร

ให้มีความง่าย คล่องตัว และยืดหยุ่นเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีมากขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ เมืองกาเซม อังโน นเรศ บุญช่วย และคณะ (2555: 69-72) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การที่บุคคลที่เป็นผู้นำในองค์กรหรือชุมชนนั้นมีความสามารถในการชี้นำตนเองและผู้อื่นให้กล้าคิด กล้าตัดสินใจและลงมือทำตามแผนที่ตั้งไว้อย่างจริงจัง มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่อยู่ตลอดเวลา มีความสามารถในการประสานพลังสร้างสรรค์จากสมาชิกได้ มีมุมมอง เชิงบวก ที่ทำวิกฤตให้เป็นโอกาส และมีความสามารถในการปรับตัวอย่างยืดหยุ่น ต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ศิลา ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน” ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน (เครือข่ายที่ 19) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 จากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย โดยใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นตัวพยากรณ์ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีความยืดหยุ่นและด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .680 สามารถพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย ได้ร้อยละ 70.20 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ปัจจัย สามารถพยากรณ์ การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษาจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเองปรับเปลี่ยนแนวความคิด ระบบแบบแผนในการทำงาน ให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคปัจจุบัน สามารถประยุกต์ใช้เรื่องราวต่างๆ ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและหน่วยงาน มีทักษะการบริหารจัดการองค์การที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำงานด้วยความตั้งใจ ด้วยความชอบและรักในสิ่งที่ทำจนเกิดความเชี่ยวชาญ เกิดความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมใหม่ ผู้บริหารสามารถจัดการทรัพยากรต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและเกิดผลคุ้มค่าที่สุด และด้วยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ได้บริหารงาน

สอดคล้องกับแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการพัฒนาครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน จัดประชุม อบรมผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้บริหารเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้บทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา ศิลา (2556: 103) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพ สำนักงานเขตบางเขน ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพ สำนักงานเขตบางเขน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผลการวิจัยระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารการศึกษา ในด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาในด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยเฉพาะการตระหนักถึงความต้องการของบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประชุมหรือการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น ส่งเสริมบรรยากาศแห่งการค้นคว้า การประดิษฐ์คิดค้น การทดลอง ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการประเมินผลการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยใช้เทคนิควิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย ที่สามารถวัดพฤติกรรมและทักษะของนักเรียนได้ตามสภาพความเป็นจริงและมีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน

นอกจากนั้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย มีความสำคัญเชิงบวก ในระดับสูง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ทุกด้าน อาจนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาหรือประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบาย การพัฒนาหลักสูตร รวมถึงการส่งเสริมพัฒนาให้บุคลากรได้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง เต็มใจ เต็มความรู้ความสามารถ มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยอาจจัดเป็นโครงการอบรม/สัมมนา หรืออาจใช้วิธีการพัฒนาต่างๆ ที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ศิลา. (2556). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิตติ์กาญจน์ ปฏิพันธ์. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์: สิ่งที่ควรค่าสำหรับทุกคนในอนาคต. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.
- คุณาวุฒิ สิงห์ทอง. (2561). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2557). รายงานวิจัย รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาบัณฑิตศึกษาศาขการบริหารการศึกษา. เลย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้าง.
- จันธิดา ผ่านผอง. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2560). เทคนิคการสร้างเครื่องมือวิจัย :แนวทางการนำไปใช้อย่างมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- นเรศ บุญช่วยและคณะ. (2555). แผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา.วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 6(3), 156-166.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2551). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: สยามการพิมพ์.
- วนิช สุธารัตน์. (2547). ความคิดและความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พุทธศักราช 2560-2564. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สุวัฒน์ จุลสุวรรณ. (2554). *การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสายสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *ครบเครื่องเรื่องความคิด*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- Burns, D. D. (1978). *Feeling good: The new mood therapy*. New York: William Morrow.
- Guilford, J. B. (1992). *The analysis of intelligence*. New York: McGraw-Hill.
- Isaksen, S. G., Dorva, K. B., & Treffinger, D. J. (2011). *Creative approaches to problem solving: A framework for innovation and change*. Los Angeles: Sage.
- Lussier, R. N. (2001). *Effective leadership*. 3rded. Sydney: Thomson/South-Western.
- Phornrunroj, Charnarong. (2003). *Creativity*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- Torrance. P. E. (1962). *Guiding of creative talent*. New Jersey: Prentice-Hall.